

To: 5.1.2e | 5.1.2e @minvws.nl]
From: 5.1.2e)
Sent: Wed 3/25/2020 12:34:45 PM
Subject: FW: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona
Received: Wed 3/25/2020 12:34:45 PM
[Model A.docx](#)

Sorry,

In de hectiek niet doorgezonden.

Van: 5.1.2e)
Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 20:33
Aan: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

Dag 5.1.2e

Dat is een uitleg die die ik heb gegeven.

De behandeld arts moet een verklaring van overlijden geven. Daarin verklaart hij dat hij het lichaam heeft geschouwd. Ik vermoed dat die schouw bij een patiënt die onder de handen van de arts is overleden niet veel voorstelt. buiten verzoek

Ik heb een model gevonden van een verklaring zoals die door de gemeente Castricum wordt gebruikt. Als er sprake is van iemand die en gevolge van corona overlijdt, lijkt het mij, als er geen onderzoek aan het lichaam hoeft te worden ingesteld, geen probleem om die verklaring door een ander in te vullen en door de behandelend arts te laten ondertekenen.

Van wie komt dit verzoek eigenlijk? Ik neem aan dat het niet van de artsen komt.

Groet,

5.1.2e

06 5.1.2e

Van: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl>
Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 18:01
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minvws.nl>
Onderwerp: RE: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

@ 5.1.2e kan jij iets zeggen over de geel gemarkeerde vraag van 5.1.2e ?

@ 5.1.2e ik zie geen probleem om dit te vermelden in de notitie als mogelijk noodscenario bij een capaciteitsprobleem bij de artsen. Overigens vroeg ik aan mijn directeur of hij weet wie contactpersoon voor het IAO is. Hij reageerde toen dat een IAO hem niet bekend is, wel een BAO (bestuurlijk afstemmingsoverleg dat boven het outbreakmanagementteam staat). Doel jij daar op of is er toch een IAO...?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 17:46
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minvws.nl>
Onderwerp: RE: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

Helder 5.1.2e dank.

Met deze interpretatie kunnen dus onder normale omstandigheden (altijd dus) deze beroepsgroepen de voorbereidende werkzaamheden kunnen doen, klopt dat? Weten zij dat of is dit een wijziging van inzicht aan jullie kant – gezien de al bestaande lobby?

Ik verwerk dit dat in de notitie voor IAO zo dat er dus mogelijkheden zijn voor zijn voor wat betreft voorbereidende werkzaamheden en dus onder het blokje 'kan al/voorlichting mogelijk'. Of wil je dit in het geheel niet opnemen?

Ik stuur vanavond een nieuwe versie rond.

Groet,

5.1.2e

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 17:13

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

Onderwerp: FW: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

Hoi [redacted]

Hierbij nog de mail van mijn collega m.b.t. de schouwing door anderen dan artsen. Zolang de arts de verklaring afgeeft (lees: eindverantwoordelijkheid neemt door ondertekening ervan), kan het voorwerk door anderen gedaan worden. Daarvoor hoeft niet een juridische voorziening te worden getroffen. Voor zover de Wet BIG al van toepassing is (kan je over twifelen bij overleden mensen), valt het binnen de reikwijdte van artikel 35 van die wet die artsen de bevoegdheid geeft om opdrachten voor bepaalde handelingen te geven. Daarbij gelden dan wel als randvoorwaarden dat de arts mag aannemen dat die persoon geschikt is en dat de arts aanwijzingen kan geven en kan monitoren.

Kan je hiermee (voor nu) uit de voeten?

Groet, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 15:37

Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

Hoi [redacted]

De Wlb zegt dat bij lijkschouwing zo spoedig mogelijk na het overlijden geschiedt door de behandelende arts of door een gemeentelijke lijkschouwer. Dat zijn allen artsen. (art. 3 Wlb). Gemeentelijk lijkschouwers zijn forensisch artsen.

De behandelend arts kan een verklaring van overlijden afgeven wanneer hij ervan overtuigd is dat sprake is van een natuurlijke dood (art. 7, eerste lid Wlb).

Uitbreiding met verpleegkundigen en PA's is heeft volgens mij geen zin. Artsen en PA'S zullen in de regel geen behandelaar zijn. Dat is de dokter en die stuurt de PA's en verpleegkundigen aan. Er lijkt mij geen sprake van een situatie dat PA's en verpleegkundigen met enig gezag een verklaring kunnen afspreken van een natuurlijke dood. Als de dokter het te druk heeft om een verklaring af te geven, maar wel overtuigd is van een natuurlijke dood, kunnen de PA's en de verpleegkundigen de verklaring opstellen en kan de arts die ondertekenen. Ik heb ook geen idee of PA's en verpleegkundigen deskundig genoeg zijn om dit soort verklaringen af te geven. PA's hebben weliswaar verstand van geneeskunde, maar wel op deelgebieden. Voor verpleegkundigen geldt min of meer hetzelfde.

Ik weet dat de vereniging van PA's al een tijd aan het lobbyen is om ook te mogen schouwen.

Als er als sprake is van een capaciteitsprobleem, lijkt mij dit niet de oplossing.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 15:17

Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: SPOED! FW: Tijdelijke aanpassingen lijkbezorging ivm corona

Hoi [redacted]

Ik heb het niet extensief bestudeerd om het zo maar te stellen, niettemin onderstaand mijn opmerkingen.

Ik zag geen referentie naar artikel 22a Wlb. Het coronavirus is op zich een dergelijk infectueus agens. Nou weet ik niet of dit artikel hier soelaas kan bieden door maatregelen ter voorkoming van verspreiding toe te passen. Is hier naar gekeken, zou mijn eerste vraag zijn.

kunnen worden op de Wlb, evt. bij noodverordening of anders een spoedwet.

We horen graag jullie reactie op deze voorstellen. Mogelijk spelen er ook andere vragen/knelpunten of zien jullie nog andere risico's die wij nog niet zien.

Jullie ontvangen deze e-mail omdat jullie contactpersonen zijn voor de Wet op de lijkbezorging, Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's of de crisisstructuur. Als je bent meegenomen in deze mailwisseling maar niet betrokken bent bij deze dossiers, geef het aan. Ook als we nog betrokkenen uit je departement missen.

Of we echt overgaan tot nood/spoedwetgeving zal vooral afhangen van inschattingen en advies van het RIVM over hoe om te gaan met coronadoden en of zij een piek verwachten. Vanuit artsen (via VWS) horen we afwijkende adviezen of nu juist sneller begraven/crematie nodig is of dat dat ter voorkoming van besmetting juist wenselijk is om lichamen langer te bewaren. Wij zijn erg benieuwd wat het RIVM daar voor advies in geeft en hoe zij inschatten dat situatie rondom overlijden gaat worden en dat zal bepalend zijn voor het evt. vervolg.

Graag horen we jullie reactie, hopelijk lukt dat vandaag. Bel mij of 5.1.2e (beleidsdirectie D&B) gerust voor overleg.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

.....
Afdeling Staatsinrichting en Bestuur
Directie Constitutionele zaken en wetgeving

T: 06 - 5.1.2e

E: 5.1.2e [@minbzk.nl](mailto:5.1.2e@minbzk.nl)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuidtoren
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

5.1.2e

5.1.2e

[@minbzk.nl](mailto:5.1.2e@minbzk.nl)

5.1.2e | 070 - 5.1.2e

.....